

Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної
конференції

**“Місцеве самоврядування
в Україні та світі: теорія і
практика”**

**5 листопада 2025 року
м. Полтава**

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ОБ'ЄДНАНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (м. КИЇВ)
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ПОЛТАВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЛЕСТЕРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ЛЕСТЕР, ВЕЛИКА БРИТАНІЯ)
ОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ОПОЛЕ, ПОЛЬЩА)
ЩЕЦІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ІНСТИТУТ ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ
БЕЗПЕКИ (м. ЩЕЦІН, ПОЛЬЩА)
ЩЕЦІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ІНСТИТУТ ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ГУМАНІТАРНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (м. ЩЕЦІН, ПОЛЬЩА)
ЗАХІДНОПОМОРСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ЩЕЦІН, ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ МИКОЛАСА РОМЕРИСА (MRU) (м. ВІЛЬНЮС, ЛИТВА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (м. ПРАГА, ЧЕХІЯ)
FATER АКАДЕМІЯ ІНДІЇ (FAI) (ОКРУГ КАНЬЯКУМАРІ, ШТАТ ТАМІЛ-НАДУ, ІНДІЯ)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО,
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА,
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ «ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ», КИЄВО-
МОГИЛЯНСЬКА ШКОЛА ВРЯДУВАННЯ ІМЕНІ АНДРІЯ МЕЛЕСЕВИЧА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І
ГАЗУ, ІНСТИТУТ ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕРНОПОЛЯ

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
*«МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»*

5 листопада 2025 року

м. Полтава, Україна

ISBN 978-617-8466-52-7

УДК 35.07/08 (1-21) (477)

M65

Редакційна колегія:

Медвідь В.Ю. – завідувач кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, д. е. н., професор;

Лозинська Т.М. – професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, д. н. держ. упр., професор;

Дорофєєв О.В. – професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, д. е. н., професор.

M65 *Місьцеве самоврядування в Україні та світі: теорія та практика* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 5 листопада 2025 року / за заг. ред. В.Ю. Медвідь, Т.М. Лозинської, О.В. Дорофєєва. Полтава : ПДАУ, 2025. 268 с.

У матеріалах конференції висвітлені результати наукових досліджень з актуальних проблем місцевого самоврядування і пошуку шляхів їх розв'язання за тематичними напрямками: «Правове забезпечення місцевого самоврядування», «Управління соціально-економічним розвитком територіальних громад», «Місьцеві бюджети та публічні фінанси», «Політичні аспекти функціонування самоврядної влади», «Аграрна політика і місьцеве самоврядування», «Місьцеве самоврядування в умовах воєнного стану та сталого відновлення», «Інформатизація управлінських процесів», «Практики місцевого самоврядування в зарубіжних країнах», «Просторове планування територій територіальних громад», «Економічні засади функціонування суб'єктів господарювання територіальних громад та місцевої економіки».

Для наукових, науково-педагогічних працівників, аспірантів, теоретиків і практиків публічного управління та адміністрування, представників органів влади, громадських діячів України, а також усіх, хто досліджує питання трансформації управління місцевим розвитком в умовах децентралізації влади.

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

Організаційний комітет конференції:

Голова організаційного комітету:

Галич Олександр Анатолійович – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, професор кафедри публічного управління та адміністрування

Члени організаційного комітету:

Медвідь Вікторія Юріївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету;

Лозинська Тамара Миколаївна – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету;

Дорофєєв Олександр Вікторович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету;

Тошек Бартломей Г. – доктор економічних наук, професор, професор Інституту політології та досліджень у галузі безпеки Щецинського університету (м. Щецин, Польща).

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

<i>Гамалюк Богдан Михайлович, Лис Андрій Богданович</i>	
Еволюція концепції верховенства права в умовах воєнного стану	11
<i>Кантока Тетяна Миколаївна</i>	
Механізм захисту прав людини в системі публічного управління	13
<i>Ковальська Тетяна Андріївна, Поночовна Олена Володимирівна</i>	
Правове забезпечення участі громадян у здійсненні місцевого самоврядування	16
<i>Лопушинський Іван Петрович, Білоцький Олександр Вікторович</i>	
Безперервність роботи місцевої влади: підтвердження її легітимності в умовах російсько-української війни	20
<i>Сьомич Микола Іванович, Христенко Кирило Ігорович</i>	
Правове забезпечення трудової діяльності керівників органів місцевого самоврядування	25
<i>Tatarenko Viktoriia</i>	
Local government in canada: legal aspects	27

СЕКЦІЯ 2. УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

<i>Барчук Володимир Олексійович</i>	
Соціальне підприємництво у забезпеченні сталого розвитку територіальних громад	31
<i>Браїлко Тетяна Олександрівна, Чайка Лідія Іванівна</i>	
Заклади охорони здоров'я та реалізація ветеранської політики в громадах: питання комунікації	34
<i>Бритавченко Антон Володимирович, Зірка Катерина Вікторівна</i>	
Роль лідера територіальної громади у розвитку туризму на місцевому рівні	36
<i>Кириченко Валентина Миколаївна, Дегтярьова Ія Олександрівна</i>	
Методологічні підходи до визначення базових ідей для портфелю проєктів (на прикладі сфери громадського здоров'я)	38
<i>Коськін Георгій Володимирович, Кравців Інна Сергіївна</i>	
Контрольна функція громадянського суспільства	41
<i>Материнко Володимир Олександрович</i>	
Екосистема стимулювання економічного розвитку територій	44
<i>Матлак Тетяна Олександрівна, Поночовна Олена Володимирівна</i>	
Механізми соціально-економічного управління територіальними громадами в сучасному інституційному середовищі	48
<i>Мац Оксана Василівна</i>	
Проблеми і ризики реалізації стратегічних рішень закладів охорони здоров'я України в умовах сьогодення	50

<i>Паланиця Микола Миколайович</i>	
Феномен сталого економічного розвитку Вінницької громади в контексті взаємодії влади і бізнесу	53
<i>Пасемко Галина Павлівна, Таран Оксана Миколаївна</i>	
Технологія розробки стратегії розвитку територій Харківської області	56
<i>Поступна Олена Вікторівна, Недільська Вікторія Едуардівна</i>	
Вплив «ДІЯ.СІТУ» на людський капітал територіальних громад: управлінські механізми мінімізації ризиків та забезпечення збалансованого регіонального розвитку	60
<i>Сагачко Юлія Миколаївна, Клинушкова Марія Георгіївна</i>	
Роль ефективного адміністративного менеджменту у підвищенні прозорості та результативності управління земельними ресурсами в громадах	64
<i>Сердюк Ольга Іванівна, Дем'яненко Наталія Василівна, Зінченко Софія Олегівна</i>	
Удосконалення взаємодії Опішнянської селищної ради та бізнесу	67
<i>Сердюк Ольга Іванівна, Нос Вікторія Вікторівна</i>	
Розроблення комунікаційної стратегії в організаціях публічної сфери	71
<i>Сердюк Ольга Іванівна, Сороченко Михайло Михайлович</i>	
Розвиток молодіжної політики як шлях до відкритості діяльності органу місцевого самоврядування	75
<i>Сокольська Тетяна Вікторівна</i>	
Роль лідера у формування ефективної публічної політики сталого розвитку громад	78
<i>Тимоха Анатолій Денисович</i>	
Вдосконалення механізмів взаємодії органів публічного управління та місцевого самоврядування у розвитку дорожнього господарства	81
<i>Центило Костянтин Леонідович</i>	
Особливості сучасних моделей сільського розвитку	84
<i>Щетиніна Тетяна Олексіївна, Кузьменко Юлія Владиславівна</i>	
Мотивація праці посадових осіб органів публічної влади: фактори впливу	87

СЕКЦІЯ 3. МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ

<i>Gavkalova Nataliia, Kunitsyn Oleh</i>	
Designing financial resilience framework for post-war reconstruction in ukrainian territorial communities	90
<i>Гудзь Олена Євгенівна</i>	
Public finances: new esg guidelines for post-war regional recovery	92
<i>Пташник Світлана Андріївна</i>	
Інноваційні підходи до управління фінансами територіальних громад	95

СЕКЦІЯ 4. ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ САМОВРЯДНОЇ ВЛАДИ

Денисюк Ольга Володимирівна

Імідж держави як інструмент політичного управління та розвитку самоврядної влади 99

Загурський Олександр Богданович

Децентралізація як багатоаспектний феномен: концептуальний аналіз 102

Лозинська Тамара Миколаївна

Місьцеве самоврядування як елемент політичної системи 105

Філіппова Вікторія Дмитрівна

Публічна політика стійкості: місьцеве врядування в умовах криз і відновлення 108

Shukuraliyeva Nartsiss

Tożsamość i lojalność w cieniu wojny: kazachowie wobec rosyjskiej inwazji na Ukrainę 111

СЕКЦІЯ 5. АГРАРНА ПОЛІТИКА І МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Гроссул Дмитро Олегович

Заходи державної політики підтримки агропродовольчої сфери у контексті забезпечення сільського розвитку 113

Шинькович Андрій Васильович

Продовольча безпека в фокусі уваги системи місцевого самоврядування 116

Шмонденко Сергій Павлович, Кочур Владислава Сергіївна

Цифрова трансформація управління земельними ресурсами територіальних громад: Державний аграрний реєстр та ГІС як інструменти фіскальної спроможності та прозорості 119

СЕКЦІЯ 6. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА СТАЛОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Бевз Сергій Васильович

Інтеграція відновлювальних джерел енергії у місцеві стратегії відновлення та стійкості 123

Бистрицький Дмитро Олександрович

Антикорупційні механізми в системі місцевого самоврядування України: проблеми та перспективи 126

Білоус Олег Михайлович, Мельничук Василь Іванович

Форми громадського контролю як інструмент забезпечення прозорості публічного управління 129

Бойнік Андрій Анатолійович

Дивіденд здоров'я: масовий спорт та спортивний репутаційний токен (srt) як стратегічна інвестиція у стійкість та післявоєнну відбудову України ... 132

<i>Галич Олександр Анатолійович</i>	
Формування полтавським державним аграрним університетом та територіальними громадами синергії соціального розвитку	136
<i>Горбаль Володимир Васильович, Баран Марія Петрівна</i>	
Зміна ролі лідера місцевого самоврядування: результати опитування територіальних громад Івано-франківського району Івано-франківської області	140
<i>Гордієнко Олександра Романівна</i>	
Фактчекінг в роботі публічного службовця	143
<i>Демченко Володимир Миколайович</i>	
Урахування соціолінгвістичних знань у місцевому самоврядуванні	146
<i>Дзвінчук Дмитро Іванович, Боринський Тарас Миколайович</i>	
Впровадження дизайн-мислення у сферу управління територіальними громадами як чинник підвищення ефективності роботи органів місцевого самоврядування	149
<i>Дорофєєв Олександр Вікторович, Дорогань Андрій Сергійович, Доля Валерій Віталійович</i>	
Державне стимулювання розвитку підприємництва у повоєнний період ...	152
<i>Лазебна Ірина Василівна, Пономаренко Юрій Вячеславович</i>	
Роль інститутів громадянського суспільства у відбудові місцевих громад після війни	155
<i>Леценко Андрій Вікторович</i>	
Подолання корупції у сучасній системі місцевого самоврядування України в умовах воєнного стану та сталого відновлення	158
<i>Лозинська Тамара Миколаївна, Мазничко Катерина Вікторівна</i>	
Роль органів місцевого самоврядування у відновленні та розвитку територіальних громад під час і після закінчення дії воєнного стану	161
<i>Луханін Володимир Володимирович, Попов Сергій Афанасійович, Мануїлова Катерина Віталіївна</i>	
Значення військової адміністрації у контексті децентралізації та воєнного стану	164
<i>Махінова Вероніка Андріївна</i>	
Ознаки токсичної культури праці в публічній сфері	168
<i>Мерзлюк Людмила Володимирівна</i>	
Місьцеве самоврядування в умовах воєнного стану та сталого відновлення	170
<i>Панасюк Вікторія Іллівна, Поліщук Світлана Петрівна</i>	
Механізми стратегічного управління розвитком територіальних громад в умовах воєнного стану	173
<i>Панасюк Євген Іванович</i>	
Тімбілдінг як метод управління персоналом в органах місцевого самоврядування в умовах воєнного стану	177
<i>Романов Дмитро Володимирович</i>	
Взаємодія військових адміністрацій населених пунктів з органами місцевого самоврядування у період воєнного стану	180

<i>Свинаренко Наталія Олександрівна</i>	
Про перейменування географічних назв на Харківщині як частина процесу декомунізації: регіональні аспекти	183
<i>Сень Олександр Васильович</i>	
Деякі аспекти стратегій громад в період війни і післявоєнного відновлення	186
<i>Шупта Ірина Миколаївна, Туз Віктор Вікторович</i>	
Довіра до органів влади в умовах війни в Україні	190

СЕКЦІЯ 7. ІНФОРМАТИЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

<i>Гутник Анастасія Юріївна</i>	
Цифрова трансформація публічної політики в Україні як вектор модернізації державного управління	193
<i>Євсюкова Оксана Володимирівна, Кисельов Микита Сергійович</i>	
Електронна взаємодія держави і громадян як індикатор цифрової зрілості публічного управління	197
<i>Краля Вікторія Григорівна</i>	
Впровадження електронного урядування у територіальних громадах України: проблеми, бар'єри та шляхи їх подолання	200
<i>Пасемко Галина Павлівна</i>	
Роль держави в забезпеченні охорони інтелектуальної власності	203
<i>Петренко Тетяна Сергіївна, Поночовна Олена Володимирівна</i>	
Інформатизація управлінських процесів у системі місцевого самоврядування	207
<i>Поступна Олена Вікторівна, Григораши Владислав Олександрович</i>	
Забезпечення сталості соціальних проєктів через інформатизацію: роль відкритої онлайн-платформи у довгостроковому управлінні результатами	210
<i>Саміляк Артем Анатолійович</i>	
Еволюція моделей державного регулювання СВDC: можливості для децентралізації фінансового управління в Україні (на прикладі е-гривні)	214

СЕКЦІЯ 8. ПРАКТИКИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

<i>Базиченко Вікторія Вікторівна</i>	
Практика місцевого самоврядування Німеччини: досвід для України	217
<i>Virupova Olena</i>	
Rola samorządu terytorialnego w rozwoju publicznych uczelni wyższych w regionie - na przykładzie gminy miasta Częstochowa (Polska)	220
<i>Гуторова Олена Олександрівна, Фігура Андрій Олегович</i>	
Зарубіжний досвід управління соціально-економічним розвитком сільських територій та можливості його адаптації в Україні	224
<i>Hyrenko Oleg, Dmytrenko Serhii, Protas Rostyslav</i>	
Application of innovative management technologies in the activities of public authorities: the experience of EU countries	227

<i>Косаревич Назар Богданович</i>	
Моделі державного управління бюджетами базового рівня у розвинутих країнах	229
<i>Рущенко Євген Васильович</i>	
Досвід публічного управління і місцевого самоврядування у сфері туризму в країнах Східної Європи і Балкан у повоєнний період	233
<i>Сердюк Ольга Іванівна, Туль Світлана Іванівна</i>	
Стратегічне управління публічними інвестиціями: досвід Польщі та України	235
<i>Устінов Євгеній Олегович</i>	
Етика публічного службовця у Франції	238
<i>Чернякова Ольга Русланівна</i>	
Місьцеве самоврядування та іноземний досвід децентралізації : гендерний вимір та участь у прийнятті рішень	241
<i>Янченко Мирослав Дмитрович</i>	
Естонський досвід розвитку місцевого самоврядування	246

СЕКЦІЯ 9. ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

<i>Арбузова Тетяна Василівна</i>	
Післявоєнна регіональна політика: формування «нової мапи» розвитку України	250
<i>Гуторова Олена Олександрівна</i>	
Європейський досвід просторового планування на місцевому рівні	253
<i>Поступна Олена Вікторівна</i>	
Управління ризиками та стійкість територій у контексті просторового планування: формування адаптивних моделей для повоєнного відновлення та розвитку	256

СЕКЦІЯ 10. ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА МІСЦЕВОЇ ЕКОНОМІКИ

<i>Гуторов Олександр Іванович</i>	
Грантові та інвестиційні механізми підтримки аграрних проєктів: переваги, можливості та ризики	261
<i>Курносенко Лариса Володимирівна, Русаков Віталій Вікторович</i>	
Економічна взаємодія органів місцевого самоврядування з приватними медичними закладами в умовах післявоєнного відновлення	264

Ольга Іванівна Сердюк,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та публічного управління
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна*

Наталія Василівна Дем'яненко,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва і права
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна*

Софія Олегівна Зінченко,
*здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти
Полтавського державного аграрного університету,
м. Полтава, Україна*

УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОПІШНЯНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ТА БІЗНЕСУ

Для ефективного розвитку місцевого бізнесу Опішнянської територіальної громади [1] та створення умов для інноваційних і соціально відповідальних проєктів громада має впровадити комплекс заходів, спрямованих на інформаційне забезпечення, регламентацію публічно-приватного партнерства, підвищення проєктної компетентності працівників ради, стимулювання підприємців та залучення бізнесу до соціальних і екологічних ініціатив.

Основними напрямками розвитку співпраці бізнесу та громади будуть:

– інформаційна підтримка бізнесу – створення електронного реєстру локальних підприємств у форматі відкритих даних із ключовими показниками (сфера діяльності, кількість працівників, контакти) для ефективного пошуку партнерів і планування;

– регламентація публічно-приватного партнерства – розробка шаблонів договорів та методології управління ризиками і моніторингу виконання, що дозволить стандартизувати взаємодію громади і бізнесу;

– підвищення проєктної компетентності апарату ради – навчання з написання грантових заявок, розробки бізнес-планів, проведення публічних консультацій для залучення ресурсів і ефективного управління інфраструктурними проєктами [2];

– стимулювання місцевого бізнесу – підтримка малого та середнього бізнесу через консультації, спрощення процедур ліцензування, надання майданчиків для реалізації продукції та прозора система оренди комунального майна;

– залучення соціально відповідального бізнесу – участь у проєктах відновлення, інклюзивності та зеленого туризму з використанням механізмів співфінансування і громадського контролю.

Водночас аналіз проблем взаємодії громади та бізнесу, зокрема у сфері зеленого туризму, показує потребу у покращенні інформаційного забезпечення, чіткому визначенні ролей сторін, збільшенні ресурсів служби зв'язків з

громадськістю, мотиваційних механізмах для підприємців та впровадженні електронних платформ для комунікації та моніторингу соціального ефекту. Комплексний план заходів для посилення співпраці Опішнянської громади та бізнесу наведено в табл. 1.

Таблиця 1

**Комплексний план заходів для посилення співпраці
Опішнянської громади та бізнесу, 2026 р.**

Напрямок	Заходи	Очікуваний результат
Комунікаційно-інформаційний напрям	Введення посади спеціаліста зі зв'язків з громадськістю в структурі Опішнянської селищної ради	Забезпечуватиме інформаційну підтримку діяльності ради, публічні консультації та медіакомунікацію
Реєстр бізнесу	Створення онлайн реєстру локальних підприємств з ключовими показниками	Доступний та актуальний реєстр підприємств для планування і партнерства
Публічно-приватне партнерство	Розробка шаблонів договорів державно-приватного партнерства, навчання щодо управління ризиками і моніторингу виконання	Стандартизована система державно-приватного партнерства, зменшення ризиків та прозорість взаємодії
Проектна компетентність	Навчання працівників ради з написання грантових заявок, бізнес-планів та проведення публічних консультацій	Підвищення ефективності управління інфраструктурними та соціальними проектами
Стимулювання малого та середнього бізнесу	Консультації, сприяння в отриманні ліцензій, надання майданчиків для продажу, прозора оренда комунального майна	Розвиток місцевого бізнесу, залучення нових підприємців
Соціальна відповідальність та зелений туризм	Залучення бізнесу у проекти відновлення, інклюзивності та еко-туризму, впровадження механізмів співфінансування	Реалізація соціальних та екологічних проектів, підвищення іміджу громади
Інноваційний парк	Планування та створення інноваційного парку для стартапів, ІТ-компаній та наукових проектів: інфраструктура, лабораторії, коворкінги, навчальні простори	Створення платформи для розвитку інноваційного бізнесу, залучення інвестицій, підвищення конкуре

Джерело: пропозиції авторів

Запропонований комплекс заходів спрямований на системне посилення співпраці Опішнянської громади та бізнесу. Реалізація ініціатив у сферах реєстру бізнесу, публічно-приватного партнерства, підвищення проектної компетентності, стимулювання малого та середнього бізнесу, соціальної відповідальності та розвитку інноваційного парку створить умови для економічного зростання, залучення інвестицій, розвитку інновацій та покращення якості життя мешканців громади. План забезпечує прозорість, ефективність та сталість партнерських відносин, стимулюючи активну участь бізнесу у соціально-економічному розвитку регіону.

Створення інноваційного парку є стратегічним кроком для розвитку інноваційної економіки Опішнянської громади. Парк передбачає облаштування

сучасної інфраструктури для стартапів, ІТ-компаній та наукових проєктів, створення лабораторій, коворкінгів та навчальних просторів. Це дозволить залучити інвестиції, підвищити конкурентоспроможність громади та сприяти тісній співпраці між бізнесом, освітою та владою. Через брак фінансової та інституційної спроможності ініціаторів та керуючих компаній такі парки не можуть скористатися державною підтримкою на їх облаштування. Максимальний розмір такої підтримки складає 150 млн грн, але при цьому обов'язковим є співфінансування з боку заявника у співвідношенні 50 на 50 (для деокупованих територій – 80 на 20). У 2024 р. для цього з державного бюджету виділено біля 1,24 млрд грн [3], чим скористалося понад 10,0 % суб'єктів (ініціаторів, керуючих компаній), внесених до реєстру. Переважно це муніципальні індустріальні парки, де керуючою компанією є бізнес або приватні парки. І держава буде активно підтримувати таку діяльність й надалі, зокрема, на будівництво та модернізацію промислової інфраструктури у 2025 р. планувалося виділити 1 млрд грн згідно закону України про державний бюджет.

Для підвищення спроможності реалізовувати ініціативи щодо розвитку підприємництва та зайнятості, крім співпраці місцевої влади з бізнесом, буде необхідно розвивати співробітництво із іншими партнерами, які спроможні залучити до реалізації такого масштабного проєкту відповідні знання, досвід і ресурси. Передусім йдеться про представників експертного середовища, які можуть допомогти вибудувати оптимальну модель створення і функціонування розвитку підприємництва та зайнятості й здійснювати супровід у процесі реалізації ініціативи. Неодмінною умовою є підтримка центральної і регіональної влади, участь сусідніх громад, зацікавлених стати учасником такої амбітної ініціативи. Важливо буде налагодити партнерство з національними та регіональними бізнес-об'єднаннями, агенціями розвитку бізнесу, міжнародними організаціями та донорами. Планові показники створення інноваційного парку в Опішнянській територіальній громаді наведено в табл. 2.

Таблиця 2

**Планові показники створення інноваційного парку в
Опішнянській територіальній громаді, 2026 р.**

Показник	Планові показники	Примітки
Площа інноваційного парку, га	5	Розташування біля центру громади, зручна логістика
Кількість резидентів (підприємств/стартапів)	25	Малі та середні підприємства, стартапи в сфері кераміки, ІТ та туризму
Робочі місця	120	Залучення місцевих кадрів та молоді
Інвестиції, млн грн	30	Місцевий бюджет і державні та грантові кошти
Кількість навчальних та консультаційних програм	10	Бізнес-інкубатори, майстер-класи, семінари
Кількість інноваційних проєктів	15	Розробки в сфері кераміки, ремесел, ІТ та туризму

Джерело: пропозиції авторів

Планові показники створення інноваційного парку в Опішнянській територіальній громаді на 2026 р. свідчать про системний підхід до формування локального інноваційного середовища. Реалізація цього проекту сприятиме не лише економічному зростанню громади, а й розвитку людського потенціалу, оскільки передбачає створення навчальних програм, інкубаторів для стартапів і простору для обміну знаннями між підприємцями, науковцями та студентами. Інноваційний парк стане точкою тяжіння для креативних ініціатив, залучення інвестицій і формування нових виробничих та технологічних ланцюгів у регіоні. Зокрема, важливим є поєднання традиційних галузей, таких як кераміка й ремесла, з цифровими технологіями та інноваційними підходами до просування продукції на внутрішньому й зовнішньому ринках.

Крім того, інноваційний парк може стати каталізатором міжрегіональної співпраці, адже успішна реалізація проекту створить передумови для розвитку подібних ініціатив у сусідніх громадах Полтавської області. Завдяки налагодженим зв'язкам із бізнесом, навчальними закладами, агенціями регіонального розвитку та міжнародними партнерами Опішнянська громада зможе стати платформою для апробації сучасних моделей сталого розвитку сільських територій. Таким чином, створення інноваційного парку не лише посилить конкурентоспроможність місцевої економіки, а й сприятиме підвищенню рівня зайнятості, добробуту населення та формуванню позитивного іміджу громади як осередку інновацій, підприємництва та соціальної відповідальності.

Отже, реалізація запропонованих заходів та створення інноваційного парку сприятимуть подальшому розвитку Опішнянської територіальної громади як успішного прикладу ефективної співпраці влади, бізнесу та громадськості. Громада і надалі розвиватиметься як центр інновацій, підприємництва та зеленого туризму, що поєднує економічне зростання із соціальною відповідальністю та збереженням культурної спадщини. Завдяки системному підходу до управління, залученню партнерів і впровадженню сучасних технологій Опішня стане платформою для сталого розвитку, залучення інвестицій та формування конкурентоспроможної локальної економіки.

Список використаних джерел:

1. Опішнянська територіальна громада. URL: <https://opishnya-gromada.gov.ua/> (дата звернення: 09.10.2025).

2. Партнерство і співпраця влади і бізнесу на місцевому рівні – запорука успішного розвитку громад. Громадський простір. URL: <https://www.prostir.ua/?library=partnerstvo-i-spi-vpratsya-vlady-i-biznesu-na-mistsevomu-rivni-zaporuka-uspishnoho-rozvytku-hromad> (дата звернення: 05.10.2025).

3. Уряд забрав 1,24 млрд грн у «інвестняні» на фінансування індустріальних парків та компенсацію закупок обладнання. URL: <https://hubs.ua/authority/uryad-zabrav-1-24-mlrd-grn-u-investnyani-na-finansuvannya-industrial-nih-parkiv-ta-kompensatsiyu-zakupok-obladnannya-273511.html> (дата звернення: 02.11.2025).